

úradov. Právna bezpečnosť na územiach, ktoré budú odstúpené, je zaistená, a to všetkým občanom bez rozdielu. V záujme pokoja prikazujem: všetci štátni a verejní úradníci nech sa spravujú podľa dispozícií svojich nadriadených úradov. Rozhodne nech neopúšťajú svoje miesta a nech vyčkávajú bližšie podrobnejšie pokyny.

Súkromníci, roľníci, obchodníci atď. nech sa nedajú zviest' k panike, nech neopúšťajú svoj majetok, lebo všetci obyvatelia odstúpeného územia budú môcť optovať, takže niet príčiny k prenáhlenému odchodu. Na toto upozorňujem aj našich slovenských kolonistov v maďarskom etnickom území. Slovenská vláda zaručuje všetkým obyvateľom primeranú pomoc a ochranu. Obraciame sa na vás Slováci a Slovenky, aby sme vás ubezpečili, že i na zmenšenom Slovensku nájde sa pre každého z vás živobytie. Národohospodári naši odborníci nás ubezpečujú, že na zmenšenom území budeme v každom ohľade sebestační. Niet teda žiadnej príčiny k malomyslnosti.

Očistení od cudzích živlov budeme môcť vo svojom domove úplne po svojsky žiť. Slovenská vláda zariadi všetko, aby sme teraz, keď už presne vieme rozsah svojho územia, presne stanovila podmienky nového nášho štátneho zriadenia, v ktorom – dá Boh – budeme spokojne žiť nielen my sami pre seba, lež budeme mravnou podporou pre tých našich bratov a sestry, ktorí sú odtrhnutím italsko-nemeckej arbitráže od nás odtrhnutí.

Prosim vedúcich činiteľov týchto našich bratov, kňazov, učiteľov, advokátov, lekárov, inteligentov vôbec, aby zostali medzi odtrhnutými našimi bratmi, aby títo v nich mali i naďalej svojich roduverných vodcov a radcov. Odrhnutá ratoľesť nesmie uschnúť, ba oživenie pre našu ratoľesť musí priniesť oživenie bratom, našim už dávnejšie v Maďarsku žijúcim. Môžu nás rozdeľovať hranice, duch náš bude však spoločný a tento spoločný duch bude nám zárukou, že národ slovenský nezahynie.“ Prejav J. Tisa v rozhlas, večer 2. 11. 1938. Zvukový archív Slovenského rozhlasu, sign. AF 2301; pozri Slovák, 4. 11. 1938, s. 1.

² V telegrame M. Kobr hodnotí cestu I. Csákyho do Varšavy, ktorú uskutočnil preto, aby získal Poľsko pre vytvorenie spoločnej maďarsko-poľskej hranice.

³ Pozri VA. Dokumenty I., s. 158, dok. č. 32.

2

3. november 1938, Bratislava.

Zoznam okresov a obcí vypracovaný A. Granatierom a P. Horváthom, expertmi pre etnické otázky, ktoré podľa viedenského rozsudku mali pripadnúť Maďarsku.

Hlásenie

Podľa hraničnej čiary, nakreslenej arbitrami vo Viedni dňa 2. novembra 1938, bude odovzdané Maďarsku nasledovné územie:

I. Celé okresy:

1. Dunajská Streda	70	obci
2. Komárno	26	
3. Stará Ďala	26	
4. Parkan	32	
5. Nové Zámky	22	
6. Želiezovce	38	
7. Feledince	58	
8. Tornaľa	44	
9. Kráľovský Chlmec	45	

II. Takmer celé okresy s výnimkou:

10. Galanta	42	obci
-------------	----	------

s výnimkou obcí: Páld, Pustý Fedýmeš, Abrahám, Gest, Dolná Streda n/ Váhom.

11. Vráble	38	obci
------------	----	------

s výnimkou obcí: Babindol, Malé Hyndice, Veľké Hyndice.

12. Šamorín 44 obci
s výnimkou obcí: Eberhard, Vereckne, Most, Komárov, Biskupice, Čela, Schildern, Mischdorf, Tart-schendorf.

13. Moldava 34 obci
s výnimkou obcí: Hačava, Štos, Medzev Vyšný, Medzev Nižný, Rudník, Poproč, Zlatá Idka.

14. Šaľa 12 obci
s výnimkou obcí: Šintava, Pata, Šoporňa, Kepež, Horná Kráľová, Močenok.

III. Obce, ktoré pripadnú Maďarsku ešte z nasledovných okresov:

15. Bratislavský okres: Čeklís,
spolu: 1 obec

16. Nitriansky okres: Veľký Cetín, Paňa
spolu: 2 obce

17. Levický okres: Lok, Kálna, Kálnica, Marušová, Nový Tekov, Malé Kozmálovce, Horná Seč, Dolná Seč, Naďod, Ovárký, Mýtne Ludany, Malý Kiar, Sántov, Bory, Čankov, Levice.
spolu: 16 obci

18. Rimavská Sobota: Rimavská Sobota, Ožďany, Tomášová, Bakta, Zacharovce, Nižná Pokoradz.
spolu: 6 obci

19. Krupinský okres: celá expozitúra v Šáhách, vyjmúc obce Hrušov.
spolu: 25 obci

20. Modrokamenský okres: Ďurkovce, Šírakov, Selany, Kosihovce, Čebovce, Mechenice, Kamenné Kosihy, Trebušovce, Balog, Kosihy n/ Ipřom, Veľká Čalomia, Malá Čalomia, Koláry, Chrastince, Lesenice, Bátorová, Slovenské Ďarmoty, Záhorce, Želovce, Sklabiná, Olováry, Zombor, Vrbovka, Kiarov, Kováčovce, Čeláry, Glabošovce, Bušince, Veľké Zlievce, Rárošská Mulaď.
spolu: 30 obci

21. Lučenecký okres: Lučenec, Trenč, Veliká, Jelšove, Panické Dravce, Mikušovce, Holič, Opatová, Pincina, Boľkovce, Galša, Nitra, Prša, Kerestúry, Veľké Dravce, Šavoľ, Bulhary, Fiľakovské Kováče, Fiľakovské Kľačany, Fiľakovo, Biskupice, Béna, Raďovce, Čakanovce, Pleš, Mučín, Muladka, Terbelovce, Rapovce, Kalonda.
spolu: 30 obci

22. Revúcky okres: Jelšava, Jelšavská Teplica, Nandraž, Migles, Prihradzany, Šivetice, Mikoľčany, Nováčany, Hucin, Licince.
spolu: 10 obci

23. Rožňavský okres: Plešivec, Borzová Silica, Vidová, Salovec, Pašková, Kunova Teplica, Brzotín, Kerešovce, Rekena, Rudná, Nadabula, Čučma, Jolés, Krásnohorská Dlhá Lúka, Krásnohorské Podhradie, Hárskut, Drnava, Kováčová, Lúčka, Borka, Rožňava.

spolu: 22 obcí

24. Košický okres: Košice, Vyšný Tejkeš, Nižný Tejkeš, Hýľov, Bukovec, Bakša, Myslava, Lorenčík, Malá Ida, Šemša, Hodkovce, Poľov, Šaca, Buzinka, Veľká Ida, Sokofany, Bočár, Seňa, Kechnec, Migléc, Belža, Gýňov, Haniska, Žebeš, Barca, Nádošt, Skároš, Ždaňa, Čaňa, Geča, Košťany, Všechnsvätých, Bernátovce, Buzice, Kokšov-Bakša, Nižná Mišľa, Vyšná Mišľa, Nižná Hutka, Vyšná Hutka, Krásna n/Hornádom, Opátska, Košická Polianka, Vyšné Opátske, Byster, Zdoňa, Nižný Olčvár, Košická Nová Ves, Hrašovik, Ťahanovce, Bidovce, Ďurkov, Olšovany, Ruskov, Vyšný Čaj, Nižný Čaj, Bologd, Bohdanovce, Rákoš.

spolu: 58 obcí

25. Trebišovský okres: Slovenské Nové Mesto, Cejkov, Zemplínske Jastrabie, Imreg, Sirmik, Ujlak, Kysta, Kašov, Gerčel, Vefaty, Michaľany, Legiňa, Čergov, Veľká Toroňa, Malá Toroňa, Veľký Kazimír, Malý Kazimír, Byšta.

spolu: 18 obcí

26. Michalovský okres: Kucany, Oborín, Malé Raškovce, Veľké Raškovce, Kopčany, Drahňov.

spolu: 6 obcí

27. Veľkokapušíansky okres: Bajany, Batva, Beša, Budaháza, Čičarovce, Galoč, Ižkovce, Veľké Kapušany, Kľačany, Komárovce, Maťovce, Močiar, Moďoroš, Mokča, Krišov, Ňarad, Palard, Palov, Ptrukša, Ruská, Malé Slemence, Veľké Slemence, Vajany, Vajkovce, Veškovce.

spolu: 24 obcí

IV. Pripadne tedy Maďarsku z územia Slovenska celkom 779 obcí¹, v ktorých katastrálnu výmeru, počet obyvateľov a národnostné zloženie určíme neskoršie.

Poznamenávame, že rozhodnutie arbitrov bolo nakreslené na malej mape – mierka 1 : 750 000², na ktorej nie sú vyznačené všetky obce a ich katastrálne hranice. V dôsledku toho na niektorých miestach nemožno presne určiť, ktorá obec zostane na Slovensku alebo pripadne Maďarsku. Takáto neurčitost' javí sa u nasledovných obcí:

1. Pustý Fedýmeš v okrese galantskom. Je to obec slovenská, mala by teda zostať nad hranicou.
2. Malý Cetín v okrese nitrianskom. Je slovensko-maďarský. Nakoľko Malý Cetín spadá do čiar Veľkého Cetína, ktorý akiste pripadne Maďarsku, dá sa predpokladať, že môže odpadnúť i Malý Cetín.
3. Kálaz, Veľké Hyndice a Nová Ves n/Žitavou. Patria do okresu vrábelského. Prvé dve obce sú národnosti maďarskej, tretia je slovenská. Ak sa treba pridrižovať čiaru na pôvodnej mape, Kálaz a Veľké Hyndice by mali zostať u nás. Nová Ves n/Žitavou podľa všetkého bude pririeknutá nám pri určení hraníc delimitačnou komisiou.
4. Padarovce v okrese rimavsko-sobotskom. Sú maďarské, podľa čiaru by však zostali u nás. Niet však žiadneho dôvodu, aby táto obec ako jediná maďarská na celom kraji zostala u nás.

5. Branč v okrese trebišovskom. Hraničná čiara ide priamo cez obec, takže nemožno určiť, do ktorého štátu pripadne.

Podobných nejasností bude ešte viac. Všetky sa vyjasnia buď hneď pri odovzdávaní zo strany našej vojenskej správy, alebo len pri definitívnom určení hraničnej čiary. Upozorňujeme na to vopred. Niet žiadneho dôvodu, aby sporné slovenské obce boli obsadené maďarským vojskom a sporné maďarské boli na čas spravované našimi úradmi. I prechodný čas môže zapríčiniť veľa nedorozumení na jednej i na druhej strane.³

Anton Granatier, v. r.

Dr. Pavol Horváth, v. r.

AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 4, č. 160 408/V1-4/38. Kópia, strojopis.

¹ Konečný stav odstúpených obcí Maďarsku po vzájomnej výmene niektorých obcí pozri dok. č. 169.

² Na základe tejto mierky bol vyhotovený súbor máp, ktoré používalo rakúsko-uhorské vojenské velenie. Disponovali nimi aj nástupnícke štáty monarchie Rakúsko, Maďarsko a Česko-Slovensko. Do dvoch takýchto máp arbitri vyznačili vo Viedni aj novú hranicu medzi Česko-Slovenskom a Maďarskom a odovzdali ich obidvom zainteresovaným vládám. Obidve rokujúce strany ich používali aj pri overovaní a kontrolovaní novej hranice.

³ Po skončení obsadzovania odstúpeného teritória Prezídium KÚ 14. 11. 1938 rozoslalo všetkým kompetentným úradom a orgánom na Slovensku už presný zoznam obcí, ktoré obsadila maďarská armáda a súčasne informovalo o novom správnom rozdelení okresov. – SNA, MPs, kart. 134, inv. č. 171.

3

4. november 1938, Bratislava.

Dohoda medzi česko-slovenským a maďarským vojenským velením o vysťahovaní rodín česko-slovenských dôstojníkov, štátnych a verejných zamestnancov z odstúpeného územia.

Zvláštni dohoda¹

o vystěhování rodin důstojníků, státních a veřejných zaměstnanců z území postoupeného Maďarsku.

1. Maďarsko se zavazuje uveřejniti generální instrukce maďarské armády a úřadům, aby soukromý majetek (např. domy, bytové zařízení atd.) patřící důstojníkům, státním a veřejným zaměstnancům, opuštěný jejich majiteli byl respektován obyvatelstvem postoupeného území.

2. Maďarsko se také zavazuje učiniti všechna policejní opatření, aby bylo zabráněno tomu, aby majetek osob shora uvedených, který byl opuštěn jejich majiteli, nebyl poškozován, odnášen a ničen.

3. V mezích možnosti odevzdá Československo maďarským úřadům seznamy adres bytů, patřících osobám shora uvedeným, které byly opuštěny jejich majiteli.

4. Maďarsko se zavazuje zmocniti důstojníky, státní a veřejné zaměstnance, kteří opustí postoupené území, aby se znovu mohli vrátit do postoupeného území pro zabalení a odvezení svého majetku. Zaručuje jim, že jim nebude čineno žádných obtíží při odvozu jejich majetku a že silnice a železnice v postoupeném území jim budou dány k dispozici v mezích nutnosti.

Toto přestěhování je terminováno do 2 měsíců počínaje dnem, kdy železničný provoz mezi oběma státy bude znovu upraven.